

Instytut Pamięci Narodowej - Kielce

<https://kielce.ipn.gov.pl/kielce/aktualnosci/177690,Kieleckie-upamietnienie-160-rocznicy-wybuchu-powstania-styczniego.html>
21.05.2024, 13:13

Kieleckie upamiętnienie 160. rocznicy wybuchu powstania styczniowego

22 stycznia 2023 roku w 160. rocznicę wybuchu powstania styczniowego na Białogonie w Kielcach odbyła się uroczystość odsłonięcia pomnika, który upamiętnia największy zryw niepodległościowy XIX wieku. Kielecką Delegaturę IPN reprezentowała dr Dorota Koczwańska-Kalita.

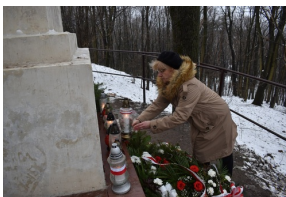

Najpierw odprawiona została msza święta w kościele Parafii Przemienienia Pańskiego w intencji ojczyzny. Następnie, zebrani przemaszerowali na róg ulic Kolonia i księcia Druckiego-Lubeckiego, gdzie odbyło się uroczyste odsłonięcie pomnika upamiętniającego wybuch powstania styczniowego. Monument udało się wykonać dzięki zaangażowaniu społeczników czy przedsiębiorców.

Na kieleckim Białogonie nocą z 22 na 23 stycznia 1863 roku z Zakładów Mechanicznych wyszli robotnicy i gotowi do walki z Rosjanami udali się na zgrupowanie polskich wojsk na Karczówce. Wówczas na Białogonie utworzono również jeden z najsilniejszych w regionie ośrodków konspiracyjnych, który działał czynnie przez cały okres powstania.

Przed mszą św. i odsłonięciem pomnika na Białogonie naczelnik Delegatury IPN w Kielcach zapaliła znicz przed pomnikiem upamiętniającym poległych powstańców, który znajduje się przy klasztorze na Karczówce.

Przy pomniku
powstańców na
Karczówce w Kielcach.
Fot. Dariusz Skrzyniarz
(IPN)

20 stycznia 2023 roku znicz i wieniec zostały złożone również przed tablicą rotmistrza Teodora Belardiego w Wodzisławiu, którą ufundował IPN.

Tablica rtm Teodora Belardiego w Wodzisławiu. Fot. dr Dorota Koczwańska-Kalita

Rtm. Belardi był oficerem pruskiej armii, który opuścił jej szeregi i przystąpił do wojsk powstańczych. Po stronie Polski walczył m.in. w bitwach pod Rudnikami koło Koniecpola czy pod Lipnem koło Małogoszcza. W nocy z 4 na 5 lutego 1864 roku oddział Belardiego zaatakował załogę rosyjską stacjonującą w Jędrzejowie. Powstańcy zostali rozproszeni a sam rotmistrz odniósł poważne rany i trafił do niewoli. 7 maja 1864 roku Rosjanie rozstrzelali rtm. Teodora Belardiego w publicznej egzekucji w Wodzisławiu.